

**Dit is een pre-print versie.
Het artikel zelf is verschenen als:**

**Van Daele, S., Peeters, M., Vandeviver, C., Ledure, E., & Vander Beken, T.
(2012). Technische hulpmiddelen en doelwitselectie bij woninginbraak. Een
experimenteel onderzoek naar het gebruik van Google Maps en Google Street
View. *Tijdschrift voor Criminologie*, 54(4), 362-373.**

**Het Tijdschrift voor Criminologie is te vinden via
<http://www.criminologie.nl/tvc/tvc.php>**

Technische hulpmiddelen en doelwitselectie bij woninginbraak. Een experimenteel onderzoek naar het gebruik van Google Maps en Google Street View.

*Stijn Van Daele, Marlijn P. Peeters, Christophe Vandeviver, Efiën Ledure en Tom Vander Beken.
Universiteit Gent*

Inleiding

Technologische vooruitgang heeft een grote impact op het dagelijkse leven van veel burgers. De opkomst van nieuwe communicatiemiddelen zorgt ervoor dat mensen steeds meer bereikbaar zijn en informatie aan bredere kringen prijsgeven. Technologische vooruitgang kan echter ook het plegen van criminele feiten vergemakkelijken. Zo circuleren op het internet vrij consulteerbare kaarten en foto's van potentiële inbraakdoelwitten. Voorbeelden hiervan zijn Google Maps (GM) en Google Street View (GSV). Toen Google Street View in België werd gelanceerd, uitten de politievakbonden daarover hun bezorgdheid omdat inbrekers deze informatie zouden kunnen misbruiken met het oog op een (betere) doelwitkeuze (De Tijd, 24/11/2011). Er zijn bovendien voorbeelden voorhanden waarbij de daders via deze technologie hun inbraak daadwerkelijk hadden voorbereid (cf. Michaels, 27/09/2011).

Hoewel er inbrekers zijn die geen enkele vorm van voorbereiding treffen, legt de meerderheid van de inbrekers enige planning aan de dag (Bennet & Wright, 1984a; Verwee e.a., 2007). Vaak wordt de keuze om in te breken niet op de locatie van de inbraak gemaakt, maar elders. Vanaf daar reist de inbreker naar een gebied waar eerder werd ingebroken of dat opgemerkt en interessant bevonden is tijdens het uitoefenen van alledaagse activiteiten. (Bennet & Wright, 1984a). Hierbij worden zichtbare kenmerken van de omgeving gebruikt om potentiële doelwitten te selecteren. Dit omvat bijvoorbeeld de observatie van kenmerken van rijkdom, bewoning, toegankelijkheid en beveiliging (Nee & Meenaghan, 2006), maar ook de toegangswegen, het type bebouwing en bebossing (Verwee e.a., 2007). Tot op heden vond deze voorverkenning plaats op straat. Veel van deze kenmerken zijn echter ook via GM en GSV waarneembaar. Een voorverkenning via de computer creëert criminele opportuniteiten omdat de risico's lager zijn dan wanneer de verkenning op straat wordt uitgevoerd. Volgens de rationele keuzetheorie kan deze verlaging van de risico's gezien worden als een verlaging van de kosten (Cornish & Clarke, 1986). Hierdoor kan de kans op een (poging tot) woninginbraak vergroten. Daarnaast kan men beargumenteren dat de inspanning kleiner wordt doordat een inbreker zich niet hoeft te verplaatsen voor de voorverkenning. Aan de kant van de baten levert een dergelijk instrument evenzeer voordelen op. Het totale zoekgebied kent nagenoeg geen grenzen meer en is niet langer beperkt tot voor de inbreker bekende buurten – de zogenoemde 'awareness space' (Brantingham & Brantingham, 1981). Hierdoor beschikt een dief over meer mogelijkheden om die doelwitten uit te kiezen waar hij verwacht om veel winsten te halen.

Onderzoek naar het gebruik van GM en GSV bij doelwitselectie is niet eerder uitgevoerd. Het is onbekend of deze instrumenten werkelijk bruikbare informatiebronnen zijn of dat het slechts een misvatting is dat inbrekers ze kunnen gebruiken bij hun doelwitselectie. Het is bovendien onduidelijk of alle kenmerken waar een inbreker 'op straat' op let ook werkelijk zichtbaar zijn via de computer, of dat noodgedwongen andere factoren belangrijker worden. Nee (2003) stelt dat inbrekers andere kenmerken in overweging nemen wanneer zij met realistische situaties geconfronteerd worden dan

wanneer zij bijvoorbeeld willekeurige foto's van huizen te zien krijgen. Men kan zich afvragen in hoeverre GM en GSV aansluiten bij de eerste dan wel de tweede manier om doelwitten te evalueren.

In deze bijdrage wordt nagegaan of GM en GSV gebruikt kunnen worden bij doelwitselectie en of het gebruik van deze instrumenten samenhangt met een andere afweging van doelwitkenmerken dan wanneer de voorverkenning op straat plaatsvindt. Er wordt specifiek gepeild naar woninginbraak omdat GM en GSV enkel een potentieel nut hebben voor misdrijven op doelwitten die zich niet kunnen verplaatsen en die een zekere graad van stabiliteit in de tijd hebben. GM en GSV genereren immers geen real-time beelden, maar tonen een momentopname uit het verleden. Aan de hand van een experimenteel design, waarbij studenten de rol van inbreker op zich nemen, worden twee centrale onderzoeksvragen beantwoord: (1) in hoeverre worden GM en GSV gebruikt voor de selectie van een doelwit? en (2) worden andere kenmerken overwogen bij de keuze van een doelwit voor woninginbraak via GM en GSV dan bij een doelwitselectie selectie op straat?

Methode & data

In deze studie is een experiment uitgevoerd met studenten om het locatiekeuzeprocess van inbraak in kaart te brengen. De deelnemers zijn gevraagd om zich in te leven in de rol van inbreker en op die manier een volgens hen geschikt en een ongeschikt inbraakdoelwit te selecteren. Zij verplaatsen zich met andere woorden in de rol van een inbreker die zijn feiten op voorhand plant. Hoewel een dergelijke planning onbewust kan gebeuren en zelfs niet altijd plaatsvindt, is dit bij de meerderheid van de inbrekers wel het geval (Bennet & Wright, 1984a).

Respondenten

De respondenten zijn geworven tijdens twee hoorcolleges in de bachelor- en masteropleiding Criminologische Wetenschappen aan de Universiteit Gent waar ongeveer 250 studenten aanwezig waren. In beide hoorcolleges is het belang van experimenteel onderzoek in de criminologie (Nee & Taylor, 2000; Sampson, 2010) aangekaart en zijn de studenten uitgenodigd deel te nemen aan een experiment waarbij ze zich in de gedachtegang van een inbreker mogen verplaatsen en 'door de ogen van een inbreker' naar de omgeving mogen kijken. De deelnemers kregen een kleine vergoeding (een filmticket van 8,50 euro) bij afronding van het experiment. Op het wervingsmoment zijn persoonsgegevens van de deelnemers verzameld; zoals leeftijd, geslacht, opleiding, studiejaar en of ze op kamers zitten in Gent. 68 studenten waren bereid deel te nemen aan het experiment. Bijkomend zijn nog achttien collega's en directe kennissen benaderd. Op die manier zijn in totaal 86 deelnemers gerekruteerd.

De keuze voor studenten als onderzoekspopulatie heeft altijd nadelen, vooral met betrekking tot de validiteit van het onderzoek. Men weet immers niet of zij op dezelfde manier denken – of kunnen denken – als inbrekers. Vanuit het rationele keuzeperspectief (Cornish & Clarke, 1986) kan men echter aannemen dat ook niet-criminelen een criminele kosten-batenanalyse kunnen maken als hen hierom wordt gevraagd. Om de validiteit van deze studie te evalueren worden de resultaten vergeleken met eerder onderzoek onder inbrekers naar doelwitkenmerken.

Design en procedure

De deelnemers zijn proportioneel gestratificeerd op leeftijd en geslacht en in vier groepen gedeeld: een neutrale groep, een controlegroep en twee experimentele groepen. Deze groepen worden

vervolgens vergeleken op de kenmerken die ze belangrijk achten bij het selecteren van een geschikte en een ongeschikte woning. De basisopdracht is voor elke groep dezelfde. Aan de deelnemers is gevraagd om twee woningen te selecteren: een woning die zij geschikt vinden voor een inbraak en een woning die zij niet geschikt vinden. Bij iedere woning moeten minimaal drie redenen opgegeven worden waarom de woning geschikt of ongeschikt is om in te breken. De neutrale groep heeft enkel deze basisopdracht ontvangen.¹ Op die manier kan onderzocht worden of GM en GSV spontaan worden gebruikt. De opdracht van de deelnemers in de drie andere groepen is specifiek. De respondenten in de controlegroep moeten de woningen op straat tijdens hun dagelijkse routines selecteren. Groepen drie en vier, de experimentele groepen, moeten de doelwitten met behulp van GM en GSV selecteren. Door deze groepen te vergelijken met de controlegroep kan nagegaan worden of de overwogen doelwitkenmerken verschillen bij gebruik van GM en GSV. Ook de leden van de eerste groep worden voor het beantwoorden van deze onderzoeksvraag ingedeeld bij hetzij de experimentele groep, hetzij de controle groep. De derde groep is ook gevraagd een foto van beide doelwitten voor te leggen. Het maken van de foto zorgt ervoor dat de opdracht beter aansluit bij een werkelijke inbraaksituatie. Na het selecteren van een woning via het internet moeten inbrekers zich immers nog ter plaatse begeven. Om te voorkomen dat de vier groepen op de hoogte waren van elkaars opdrachten is de uitvoering van het experiment over meerdere weken verspreid, waarbij groep één als eerste gestart is.

Tabel 1 geeft deze opzet schematisch weer. Na het selecteren van de woningen werden de deelnemers aan de hand van een gestructureerde vragenlijst bevraagd over hun reisgedrag (te voet, met de fiets, met de tram, etc.), de selectie van de woningen en (indien relevant) de invloed van het gebruik van GM en GSV op de doelwitselectie.

Tabel 1: Gegeven instructies en uiteindelijk aantal deelnemers per groep

	Selecteren doelwit	Instructies	
		Selectiemethode	Extra taak
Groep 1 (n=18)	Geschikt & ongeschikt	Vrij	Geen
Groep 2 (n=17)	Geschikt & ongeschikt	Straat	Geen
Groep 3 (n=16)	Geschikt & ongeschikt	GM/GSV	Foto
Groep 4 (n=15)	Geschikt & ongeschikt	GM/GSV	Geen

Van de initieel geworven deelnemers, heeft 25,0 procent (n=22) uiteindelijk niet deelgenomen.² Zestien studenten hebben niet gereageerd op de uitnodiging voor de instructie. De overige zes studenten vielen uit nadat zij de instructie hadden ontvangen.³ Een non-responsanalyse (hier niet gerapporteerd) laat zien dat de uitvallende respondenten niet significant verschillen van de totale groep deelnemers op de verzamelde kenmerken. Van de 66 uiteindelijke deelnemers is 71,2 procent (n=47) vrouwelijk. De leeftijd varieert tussen de 20 en 34 jaar met een gemiddelde 22,7 jaar. 87,5 procent (n=56) studeert criminologie en 82,8 procent (n=53) zit in het derde-bachelor- of masterjaar. 65,2 procent (n=43) zit op kamers in Gent.

¹ Ook is bij de instructie benadrukt dat in geen geval privéterrein betreden mag worden of contact opgenomen mag worden met de bewoners. Uiteraard mogen ze zich op geen enkele manier wettelijk strafbaar maken of hinder voor de bewoners veroorzaken.

² Groep 1: 21,7 procent uitval (n=5 van n₁=23). Groep 2: 22,7 procent uitval (n=5 van n₂=22). Groep 3: 30,4 procent uitval (n=7 van n₃=23). Groep 4: 25,0 procent uitval (n=5 van n₄=20).

³ Twee respondenten hebben wel woningen geselecteerd, maar hebben de afsluitende vragenlijst niet ingevuld. Deze respondenten worden enkel in de analyse van de vragenlijsten als uitval beschouwd.

Analyse

Om de eerste onderzoeksvraag, in hoeverre GM en GSV gebruikt worden bij de doelwitselectie, te beantwoorden, wordt nagegaan hoeveel deelnemers van de groep zonder specifieke opdracht gebruik maakt van GM of GSV. De tweede onderzoeksvraag met betrekking tot de kenmerken die in overweging worden genomen bij de doelwitselectie wordt beantwoord door de in overweging genomen omgevingskenmerken van de respondenten die 'op straat' de woningen selecteren te vergelijken met de kenmerken van de respondenten die gebruik maken van GM en GSV. De verwachting is dat de wijze van doelwitselectie geen invloed heeft op het soort omgevingskenmerken dat in overweging wordt genomen.

Resultaten

Gebruik van Google Maps en Google Street View

Slechts twee deelnemers uit de groep zonder bijkomende instructie maakten gebruik van GM en GSV. Opmerkelijk is dat twee deelnemers uit de fotogroep GM en GSV niet gebruikten, ondanks de expliciete instructie de woningen op deze wijze te selecteren. Wanneer gevraagd werd waarom ze GM en GSV niet gebruikten gaf de ene deelnemer te kennen dat het gewoon gemakkelijker is om op straat op zoek te gaan naar woningen en dat hij toch nog ter plaatse moest gaan om een foto te maken. De andere deelnemer gaf aan dat zijn keuze al gemaakt was zodra hij de instructies kreeg.

Invloed op doelwitselectie

Vervolgens is voor groep drie en vier nagegaan hoe het gebruik van GM en GSV de doelwitselectie heeft beïnvloed. Opvallend is dat ongeveer een derde van de deelnemers in deze groepen aangeeft GM en GSV te gebruiken om een reeds gekende woning te bekijken. De deelnemers *"kenden de woning al een beetje"* (R405) en beschouwden GM en GSV als *"een extra controlemechanisme om de omgeving rond de woningen te bestuderen"* (R406). Daarnaast geeft nog een derde van de respondenten aan dat ze pas GM en GSV gebruiken nadat ze een buurt of straat hebben gekozen. Een deelnemer (R320) zei dat hij de buurt al in gedachten had en via GSV vooral een specifiek huis uit die buurt heeft gekozen. Nog een andere deelnemer gaf te kennen *"heel bewust in een bepaalde buurt [te] gaan kijken (waarvan [hij] de reputatie kende)"* (R403). Ook werd door een deelnemer aangegeven dat hij eerst is gaan nadenken over de buurt waarin hij wou zoeken en pas dan GSV heeft gebruikt, anders *"zou [hij] gewoon in [zijn] buurt zijn gaan kijken"* (R317). De digitale middelen worden met andere woorden vooral aangewend om reeds gekende plekken verder te verkennen, niet zozeer om op goed geluk naar woningen te zoeken. GSV faciliteert met andere woorden vooral de verkenning van een gekende omgeving en laat toe om *"zonder gêne de huizen te bekijken"* (R302) en *"beter te gluren"* (R302).

Over het nut van het kijken via GSV zijn de meningen verdeeld. Aan de ene kant geven de deelnemers aan dat de foto's duidelijk zijn, de woningen goed zichtbaar en dat men de woningen in detail kan bekijken. Bij het selecteren van de woningen letten de deelnemers zowel op grote, algemenere woningkenmerken zoals de staat van de woning en de aanwezigheid van hagen als op kleinere woningkenmerken zoals het aantal deurbellen. Aan de andere kant blijkt het soms onmogelijk om volledig in te zoomen op de woning en kan men sommige details niet goed bekijken. Daarbij aansluitend is eerder aangegeven dat een respondent GSV onpraktisch vond en toch op straat is gaan observeren. GM laat vooral toe om zicht te krijgen op de ligging van de woning – en

dan vooral hoe dicht de woning bij belangrijke verkeersaders ligt –, maar ook of er open ruimtes rond de woning zijn.

Op basis van deze analyses kan geconcludeerd worden dat het gebruik van GM en GSV in belangrijke mate gestuurd wordt door de voorkennis van de deelnemer. De deelnemers grijpen terug naar de vertrouwde omgeving en hanteren vervolgens GM en GSV als middel om de verkenning te vergemakkelijken en ongestoord te observeren. De beslissing om in een bepaalde straat of woning in te breken is doorgaans al genomen voordat GM en GSV worden aangewend. Als GM en GSV al worden gebruikt – nagenoeg uitsluitend wanneer hiertoe de instructie werd gegeven – worden ze gebruikt om de kennis over reeds gekende locaties uit te breiden.

Overwogen omgevingskenmerken bij doelwitselectie

De deelnemers gaven elk minstens drie redenen op waarom ze de geselecteerde woningen geschikt of ongeschikt vinden. In bijna alle gevallen ging het om observeerbare omgevings- en woningkenmerken. Dit verwondert niet, aangezien dergelijke observeerbare kenmerken een voorname plaats innemen in het doelwitselectieproces bij woninginbraak (Bennett & Wright, 1984b; Brantingham & Brantingham, 1981; Cornish & Clarke, 1986; Kleemans, 1996; Nee & Meenaghan, 2006; Nee & Taylor, 2000; Palmer e.a., 2002).

Tabel 2 geeft een overzicht van de negen door de deelnemers in alle groepen vaakst vermelde factoren bij het selecteren van een geschikte en ongeschikte woning voor woninginbraak.

Tabel 2: Overzicht van vermelde factoren bij de doelwitselectie van de geschikte en ongeschikte woning

Overwogen factor	Geen GM&GSV		Wel GM&GSV	
	Geschikt	Ongeschikt	Geschikt	Ongeschikt
1 Type woning	25,7% (9)	51,4% (18)	38,7% (12)	38,7% (12)
2 Hoeveelheid verkeer	34,3% (12)	54,3% (19)	25,8% (8)	38,7% (12)
3 Verkeersaders en doorgangsroutes	48,6% (17)	14,3% (5)	61,3% (19)	19,4% (6)
4 Sociale controle	28,6% (10)	40,0% (14)	29,0% (9)	45,2% (14)
5 Toegang via zij-/achterkant	48,6% (17)	20,0% (7)	35,5% (11)	19,4% (6)
6 Omheining en/of toegangspoort	22,9% (8)	22,9% (8)	22,6% (7)	32,3% (10)
7 Binnenkijken in de woning	40,0% (14)	17,1% (6)	22,6% (7)	16,1% (5)
8 Alarminstallatie	17,1% (6)	22,9% (8)	35,5% (11)	19,4% (6)
9 Dekking rond de woning	14,3% (5)*	14,3% (5)	35,5% (11)*	16,1% (5)

* Significant verschil tussen wel en niet GM/GSV gebruik. $\alpha = .05$.

Alle andere verschillen tussen het wel of niet gebruiken van GM en GSV zijn niet significant.

Bij de groep die de woningen op straat heeft geselecteerd zijn het woningtype (hoekwoning, halfvrijstaande of vrijstaande woning), de verkeersdruk, de nabijheid van verkeersaders en de toegang via de zij- of achterkant van de woning vaak vermelde factoren. Met betrekking tot het woningtype associëren de deelnemers rijwoningen met ongeschiktheid en een hoger risico. Een deelnemer verwoordt het als volgt: “er is maar één toegangsdeur. Dit beperkt de

vluchtmogelijkheden indien iemand van de bewoners thuiskomt. Dit zou onnodige nare geweldstaferelen tot gevolg kunnen hebben” (R213). Verkeersdrukte vormt een afschrikkend kenmerk omdat een druk gebruikte hoofdweg ertoe leidt dat men *“niet onopgemerkt [kan] binnendringen”* (R107), terwijl toegang tot de zij- of achterkant dan weer aantrekkelijk is omdat het toelaat de woning gemakkelijker binnen te dringen (R220). De nabijheid van verkeersaders is belangrijk omdat dit *“gemakkelijk is om snel te kunnen vertrekken na de inbraak”* (R107). Deze groep houdt echter ook rekening met de mate waarin men in de woning kan binnenkijken. Dit lijkt van belang omdat men zo snel kan nagaan of *“de bewoners tal van waardevolle spullen in huis hebben”* (R216).

Voor diegenen die GM en GSV hebben gebruikt, vormen de nabijheid van verkeersaders en doorgangsroutes veruit de belangrijkste factor waarmee rekening wordt gehouden. Dit zou kunnen doordat deze deelnemers via GM eenvoudig toegang hadden tot een kaart van de omgeving. Naast nabijheid van doorgangsroutes zegt deze groep deelnemers net als de groep die geen gebruik maakt van GM en GSV in belangrijke mate rekening te houden met het woningtype, de hoeveelheid verkeer en sociale controle. In mindere mate wordt rekening gehouden met toegankelijkheid via de zij- of achterkant, de aanwezigheid van een alarminstallatie en dekkingsmogelijkheden zoals muurtjes en begroeiing rond de woning.

Op basis van deze vergelijkingen kan geconcludeerd worden dat het gebruik van GM en GSV er niet toe leidt dat men echt andere factoren overweegt bij het zoeken naar geschikte en ongeschikte inbraakdoelwitten, hoewel het belang van de factoren verschilt. Dit wordt bevestigd door de resultaten van kruistabelanalyses. Enkel diegenen die GM en GSV niet gebruiken besteden significant meer aandacht aan dekkingsmogelijkheden rond de geschikte woning dan diegenen die GM en GSV wel gebruiken. Verder zijn er voor zowel de geschikte als ongeschikte woning geen significante verschillen in de mate waarin de negen belangrijkste factoren vermeld worden.⁴

Invloed van het maken van een foto

Wanneer aan respondenten de vraag wordt gesteld op welke wijze het maken van een foto de keuze van de woning heeft beïnvloed, komt een vrij consistent beeld naar voren. Het grootste deel van de respondenten geeft aan dat vooral de locatie waar de woning is geselecteerd van invloed is. Ruim de helft van de respondenten geeft aan dat de afstand tot de woning meespeelt. De woningen moeten in de buurt van hun woonplaats, op hun dagelijkse reisroute of, meer algemeen, ‘dichtbij’ of gemakkelijk bereikbaar met bus of fiets zijn. Enkele respondenten geven te kennen dat zij door de foto-verplichting nadrukkelijk een woning op niet te drukke plaatsen hebben gekozen. Zo stelde een respondent een plaats te kiezen die *“niet te druk [was] zodat niet teveel mensen zagen dat ik [een] foto nam”* (R303). Opmerkelijk is dat één respondent aangeeft dat het maken van de foto ervoor heeft gezorgd dat ze – ondanks de instructie – juist geen gebruik heeft gemaakt van digitale middelen om de woning te selecteren, want *“ik [moest] er toch een foto van maken”* (R314).

⁴ Voor de volledigheid dient vermeld te worden dat er buiten de top tien drie significante verschillen werden gevonden. Voor de geschikte woning gaat het om dekkingsmogelijkheden rond de woning en de aanwezigheid van de bewoners (minder vaak overwogen bij gebruik van GM en GSV). Voor de ongeschikte woning gaat het om de aanwezigheid van kenmerken op en rond de woning die welvaart suggereren (vaker overwogen bij gebruik van GM en GSV).

Discussie

Uit de resultaten blijkt dat de kenmerken die gebruikt worden bij doelwitselectie via GM en GSV – gesteld dat het al gebruikt wordt – weinig verschillen van de selectiekenmerken zonder deze hulpmiddelen. Hoewel voor het experiment niet gewerkt werd met ‘echte’ inbrekers en ervaring zeker een rol kan spelen bij doelwitselectie (Garcia-Retamero & Dhami, 2009; Nee & Meenaghan, 2006), zijn er argumenten om de validiteit van deze resultaten te onderschrijven.

Om de validiteit van het onderzoek te toetsen, wordt bekeken in hoeverre de kenmerken die respondenten in deze studie aanhalen overeenkomen met resultaten uit eerder onderzoek dat overwogen doelwitkenmerken tussen inbrekers en niet-inbrekers vergelijkt. Inbrekers en niet-inbrekers halen volgens deze onderzoeken slechts deels dezelfde factoren aan wanneer hen wordt gevraagd toe te lichten waarom ze een woning al dan niet als een geschikt doelwit evalueren. Concreet zijn hierbij vier studies meegenomen (Ham-Rowbottom e.a., 1999; Shaw & Gifford, 1994; Wright & Logie, 1988; Wright e.a., 1995).

De negen kenmerken die de respondenten in deze studie het meest vermelden, komen in belangrijke mate naar voren in eerder onderzoek. Tabel 3 laat voor deze kenmerken zien of ze ook in ander onderzoek naar voren komen. Zo worden type woning en dekkingsmogelijkheden ook genoemd door inbrekers. Hieruit kan worden afgeleid dat de respondenten er relatief goed in slagen om zich in te leven in de rol van inbreker. Op één kenmerk (binnenkijken in de woning) maken de respondenten een andere inschatting. Zij geven aan dat dit een woning geschikter maakt voor inbraak. Uit onderzoek blijkt dat inbrekers echter vinden dat dit een woning minder geschikt maakt (Shaw & Gifford, 1994). Met betrekking tot de overige kenmerken zijn de resultaten gelijklopend met de bevindingen voor niet-inbrekers én inbrekers.

Tabel 3: Vergelijking van door inbrekers en niet-inbrekers genoemde factoren met in deze studie vermelde factoren

Genoemde factor	(Ham-Rowbottom e.a., 1999; Shaw & Gifford, 1994; Wright & Logie, 1988; Wright e.a., 1995)	
	Inbrekers	Niet-inbrekers
Type woning	Vermeld	Vermeld
Hoeveelheid verkeer	<i>Niet in design</i>	<i>Niet in design</i>
Verkeersaders en doorgangsroutes	<i>Niet in design</i>	<i>Niet in design</i>
Sociale controle	Niet vermeld	Niet vermeld
Toegang via zij-/achterkant	Niet vermeld	Niet vermeld
Omheining en/of toegangspoort	Vermeld	Vermeld
Binnenkijken in woning	Vermeld	Niet vermeld
Alarminstallatie	Vermeld	Vermeld
Dekking rond woning	Vermeld	Vermeld

Daarnaast houden de respondenten voor de selectie van zowel geschikte als niet-geschikte woningen in belangrijke mate rekening met het verkeer (verkeersdrukke en nabijheid van grote verkeersassen). Wanneer dit als één categorie wordt beschouwd, blijkt dit zelfs het kenmerk bij uitstek waar respondenten rekening mee houden. Dit komt echter niet naar voren in de bestaande onderzoeken die inbrekers met niet-inbrekers vergelijken. Gezien het belang dat de respondenten hieraan geven, is dit opmerkelijk. Het design van het bestaande onderzoek dat inbrekers met niet-inbrekers vergelijkt, kan dit echter verklaren. Het gaat hier om onderzoeken waarbij foto's worden beoordeeld middels een checklist. Aangezien de omgeving van de woning niet zichtbaar is op de foto's, kan deze

niet meegenomen worden als relevante factor. Desondanks concludeert ander onderzoek dat de zogeheten permeabiliteit van een buurt wel een invloed heeft op woninginbraak (Johnson & Bowers, 2010; White, 1999). Hoewel verkeer wel vermeld wordt door de respondenten in het huidige onderzoek, maar niet in vergelijkend onderzoek, lijkt dit geen probleem te zijn. Integendeel, precies door het hanteren van open vragen komen zaken aan bod die empirisch werden vastgesteld in ander, breder onderzoek, maar niet in overweging werden genomen bij vergelijkingen tussen inbrekers en niet-inbrekers (zie ook Nee, 2003).

Aan de andere kant houden respondenten in deze studie slechts in beperkte mate rekening met de aanwezigheid van bewoners, terwijl dit in ander onderzoek wel naar voren komt (Bennett & Wright, 1984a; Maguire & Bennett, 1982; Mawby, 2007; Verwee e.a., 2007). Dit lijkt het belangrijkste verschil te vormen tussen deze respondenten en ander onderzoek bij inbrekers en niet-inbrekers. Door het vaak kwalitatieve opzet van dergelijke onderzoeken is het onmogelijk om dit verschil te kwantificeren.

De respondenten die gebruik maakten van GM en GSV geven aan deze instrumenten vooral te gebruiken om een reeds gekende omgeving of een woning in de buurt verder te verkennen. Uit onderzoek komt naar voren dat inbrekers vaak kiezen voor een woning in de buurt, of minstens binnen bekend gebied (Armitage e.a., 2011; Bernasco & Nieuwbeerta, 2005; Kleemans, 1996). Er is geen reden om aan te nemen dat dit anders is wanneer GM en GSV gebruikt worden als voorverkenning voor doelwitselectie. Aangezien dit niet eerder onderzocht is bij inbrekers kan geen vergelijking worden gemaakt op dit punt.

De respondenten die een foto moesten maken van het geschikte en ongeschikte doelwit gaven aan dat ze nadrukkelijk kozen voor woningen op een niet te drukke plaats zodat hun actie niet teveel op zou vallen. Ook inbrekers willen ongestoord hun werk doen. Het is daarom aannemelijk dat ook inbrekers eerder een rustig gelegen doelwit kiezen. De respondenten in dit onderzoek kiezen echter ook vaker voor een rustige plek bij de ongeschikte woning, aangezien zij daar ook een foto moeten nemen, in tegenstelling tot de inbreker die daar juist niet in actie zal komen. Het lijkt erop dat de verplichting een foto te maken van de woningen, de validiteit op twee manieren heeft bevorderd. De deelnemers kiezen voor een woning dichtbij huis, wat ook inbrekers vaak doen (Wiles & Costello, 2000) en op een rustige plek zodat ze ongestoord kunnen werken (zowel in de zin van een foto maken als inbreken), hoewel dit laatste in deze studie ook de keuze van de ongeschikte woning lijkt te beïnvloeden.

Conclusie

In deze bijdrage werd getracht om een antwoord te vinden op de vraag (1) in hoeverre GM en GSV gebruikt worden bij doelwitselectie van woninginbraak, en (2) of er andere kenmerken overwogen worden bij de keuze van een woninginbraakdoelwit via GM en GSV dan bij een doelwitselectie op straat. Uit dit experiment met studenten lijkt dat beide vragen voor deze populatie negatief beantwoord kunnen worden. Slechts enkele respondenten maken spontaan gebruik van de instrumenten en sommigen doen dit zelfs niet wanneer hen hierom nadrukkelijk wordt verzocht. Daarnaast komen de kenmerken waar rekening mee wordt gehouden grotendeels overeen, of men nu op straat een doelwit moet selecteren of van achter een computer.

Dit experiment heeft gewerkt met studenten in de rol van inbreker. Hoewel een keuze voor studenten beperkingen met zich meebrengt, komen de redeneerwijze en overwegingen van de

respondenten met betrekking tot de kenmerken die worden meegenomen bij de doelwitkeuze in belangrijke mate overeen met hetgeen uit de inbraakliteratuur naar voren komt. Verder onderzoek kan hier een duidelijker beeld van scheppen. Hierbij wordt aangeraden om een grotere groep deelnemers te selecteren, waardoor ook statistisch hardere uitspraken gedaan kunnen worden. Tevens is een duidelijkere controle van de uit te voeren opdracht noodzakelijk. Zo kan het gebruik van GM en GSV gestructureerd worden door respondenten op een gereedstaande computer te laten werken, waarbij idealiter middels een achtergrondprogramma bijgehouden wordt hoe de respondent op zoek gaat naar de woning. Ook diepgaand onderzoek onder (voormalige) inbrekers, waarbij wordt gevraagd naar hun visie op het gebruik van GM en GSV voor doelwitselectie kan veel inzichten opleveren.

Dit onderzoek geeft inzicht in de doelwitkenmerken die worden meegenomen bij de woningselectie, maar geeft door de kleine aantallen slechts beperkt weer in hoeverre GM en GSV werkelijk gebruikt worden bij de doelwitselectie. Hoewel respondenten zowel voor- als nadelen van het gebruik van GM en GSV aankaarten, wordt het in deze studie niet snel gebruikt bij de doelwitselectie. Een groter aantal respondenten dat met een blanco opdracht wordt weggestuurd kan wellicht inzicht geven in hoeverre GM en GSV werkelijk gebruikt worden bij doelwitselectie.

Op basis van deze studie naar het gebruik van GM en GSV bij doelwitselectie voor woninginbraak kan gesteld worden dat de kenmerken die worden meegenomen niet verschillen van doelwitselectie op straat. Het gebruik van deze instrumenten is echter beperkt en het lijkt nuttig deze resultaten voor te leggen aan (voormalige) inbrekers. Voorlopig vinden wij echter geen grond om te besluiten dat GM en GSV een grote impact zouden hebben op de doelwitselectie bij een inbraak.

Hoewel technologieën zoals GM en GSV potentieel een meerwaarde kunnen bieden voor criminelen, is het vooralsnog onduidelijk of dit hun beslissingsproces en hun keuze effectief beïnvloedt. Met name voor delicten waarbij de doelwitten statisch zijn doorheen de tijd (doorgaans dus eigendomsdelicten), kunnen deze instrumenten gebruikt worden voor een voorverkenning. Dit betekent niet dat slachtoffers hier machteloos tegenover staan. Zij kunnen hun woning onherkenbaar laten maken of zelf hun woning kritisch bekijken om op die manier preventieve maatregelen te nemen. Ter preventie van andere delicten (bijvoorbeeld straatroof) voorzien GM en GSV in de mogelijkheden voor potentiële slachtoffers om bepaalde routes op voorhand te onderzoeken en veiligere wandelpaden uit te stippelen. Niet alleen daders, maar ook slachtoffers kunnen dan ook baat hebben bij dergelijke technologieën.

Literatuurlijst

- Armitage, R., Monchuk, L. & Rogerson, M. (2011). It Looks Good, but What is it Like to Live There? Exploring the Impact of Innovative Housing Design on Crime. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 17(1), 29-54.
- Bennett, T. & Wright, R. (1984a). *Burglars on Burglary*. Aldershot: Gower.
- Bennett, T. & Wright, R. (1984b). Constraints to Burglary: The Offender's Perspective. In R. V. Clarke & T. Hope (Eds.), *Coping with Burglary: Research Perspectives on Policy*. Boston: Kluwer-Nijhoff, 181-200.
- Bernasco, W. & Nieuwbeerta, P. (2005). How Do Residential Burglars Select Target Areas? A New Approach to the Analysis of Criminal Location Choice. *British Journal of Criminology*, 45(3), 296-315.

- Brantingham, P. L. & Brantingham, P. J. (1981). Notes on the Geometry of Crime. In P. J. Brantingham & P. L. Brantingham (Eds.), *Environmental Criminology*. Beverly Hills: Sage Publications, 27-55.
- Cornish, D. & Clarke, R. (Eds.). (1986). *The reasoning criminal : rational choice perspectives on offending*. New York: Springer.
- De Tijd (24/11/2011). Google Street View fantastische tool voor dieven. *De Tijd*. Geraadpleegd op 3 mei 2012 via http://www.tijd.be/nieuws/ondernemingen_media/Google_Street_View_fantastische_tool_voor_dieven.9130597-3121.art
- Garcia-Retamero, R. & Dhami, M. (2009). Take-the-best in expert-novice decision strategies for residential burglary. *Psychonomic Bulletin & Review*, 16(1), 163-169.
- Ham-Rowbottom, K. A., Gifford, R. & Shaw, K. T. (1999). Defensible Space Theory and the Police: Assessing the Vulnerability of Residences to Burglary. *Journal of Environmental Psychology*, 19(2), 117-129.
- Johnson, S. & Bowers, K. (2010). Permeability and burglary risk: are cul-de-sacs safer? *Journal of Quantitative Criminology*, 26(1), 89-111.
- Kleemans, E. R. (1996). *Strategische misdaadanalyse en stedelijke criminaliteit: Een toepassing van de rationele keuzebenadering op stedelijke criminaliteitspatronen en het gedrag van daders, toegespitst op het delict woninginbraak*. Enschede: Universiteit Twente.
- Maguire, M. & Bennett, T. (1982). *Burglary in a Dwelling: The Offence, the Offender and the Victim*. London: Heinemann.
- Mawby, R. I. (2007). Introduction. In R. I. Mawby (Ed.), *Burglary*. Aldershot: Ashgate, xiii-xxiv.
- Michaels, J. (27/09/2011). Police: Burglar used Google Maps to case upscale suburban homes. *Sun-Times*. Geraadpleegd op 3 mei 2012 via <http://www.suntimes.com/news/metro/7911068-418/police-burglar-used-online-maps-to-case-upscale-suburban-homes.html>
- Nee, C. & Meenaghan, A. (2006). Expert Decision Making in Burglars. *British Journal of Criminology*, 46(5), 935-949.
- Nee, C. (2003). Research on burglary at the end of the millennium: A grounded approach to understanding crime. *Security Journal*, 16(3), 37-44.
- Nee, C., & Taylor, M. (2000). Examining Burglars' Target Selection: Interview, Experiment or Ethnomethodology? *Psychology Crime & Law*, 6(1), 45-59.
- Palmer, E., Holmes, A. & Hollin, C. (2002). Investigating Burglars' Decisions: Factors Influencing Target Choice, Method of Entry, Reasons for Offending, Repeat Victimisation of a Property and Victim Awareness. *Security Journal*, 15(1), 7-18.
- Sampson, R. J. (2010). Gold Standard Myths: Observations on the Experimental Turn in Quantitative Criminology. *Journal of Quantitative Criminology*, 26(4), 489-500.
- Shaw, K. T. & Gifford, R. (1994). Residents' and Burglars' Assessment of Burglary Risk from Defensible Space Cues. *Journal of Environmental Psychology*, 14(3), 177-194.
- Verwee, I., Ponsaers, P. & Enhus, E. (2007). *Inbreken is mijn vak: Textuur en praktijk van woninginbraak*. Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.
- White, G. (1999). Neighborhood permeability and burglary rates. *Justice Quarterly*, 7(1), 57-67.
- Wiles, P. & Costello, A. (2000). *The 'Road to Nowhere': the Evidence for Travelling Criminals*. London: Home Office.
- Wright, R. & Logie, R. H. (1988). How Young House Burglars Choose Targets. *The Howard Journal of Criminal Justice*, 27(2), 92-104.
- Wright, R. Logie, R. H., & Decker, S. H. (1995). Criminal Expertise and Offender Decision Making: An Experimental Study of the Target Selection Process in Residential Burglary. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 32(1), 39-53.